

**Μήνυμα ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων
τοῦ Πατριάρχου Μόσχας καὶ Πασῶν τῶν Ῥωσσιῶν κ.κ. Κυρίλλου
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ποιμένας,
μονάζοντας καὶ πάντα τὰ πιστὰ τέκνα
τῆς Ῥωσσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας**

Πεφιλημένοι ἀρχιερεῖς, πανέντιμοι πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι, θεοφιλεῖς μοναχοὶ καὶ μονάζουσαι, ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί μου ἀγαπητοί,

Αἶνον ἀναπέμπων τῷ ἐν Τριάδι δοξαζομένῳ Θεῷ καὶ τῆς μετὰ πάντων ὑμῶν χαρᾶς τῆς σημερινῆς πανηγύρεως μετέχων, ἀπευθύνομαι πρὸς ὑμᾶς, τὰ ὀρθόδοξα τέκνα τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, τὰ τόσον ἐν Ῥωσσίᾳ ὅσον καὶ εἰς ἄλλας χώρας τῆς ποιμαντικῆς εὐθύνης τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας διαβιοῦντα, ὅπως εὐχηθῶ ἐγκαρδίως διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννέσεως, τὴν ἑορτὴν τῆς ἐνσαρκωμένης τοῦ Πλάστου ἀγάπης πρὸς τὸ πλάσμα Αὐτοῦ, τὴν ἑορτὴν τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐπαγγελιῶν διὰ τὴν ἐπὶ τῆς γῆς παρουσίαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τὴν ἑορτὴν τῆς ἐλπίδος διὰ τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Μέγα καὶ παράδοξον θαῦμα, τετέλεσται σήμερον! Παρθένος τίκει καὶ μήτρα οὐ φθείρεται, ὁ Λόγος σαρκοῦται, καὶ τοῦ Πατρὸς οὐ κεχώρισται, Ἄγγελοι μετὰ Ποιμένων δοξάζουσι, καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτοῖς ἐκβοῶμεν· Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη (Εἰς τὸν Στίχον, Στιχηρὰ Ἰδιόμελα, ᾠχος β' Γερμανοῦ). Διὰ τούτων ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ πιστοποιεῖ τὸ μυστηριῶδες γεγονός, ὅπερ πρὸ δύο καὶ πλέον χιλιάδων ἐτῶν ἔλαβε χώραν ἐν τῷ Σηλαιῷ τῆς Βηθλεὲμ καὶ ἠλλαξε ὅλον τὸν ροῦν τῆς παγκοσμίου ἱστορίας. Μετ' ἐκπλήξεως καὶ εὐλαβείας κλίνομεν τὰ γόνατα τῶν καρδιῶν ἡμῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ τοῦ ἀκαταλήπτου τῆ ἀνθρωπίνῃ διανοίᾳ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ σχεδίου τῆς σωτηρίας. Εὐγνωμόνως ἀποδεχόμενοι τὴν θυσιαστικὴν ταύτην δωρεὰν τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Προνοητοῦ, οὕτως δι' ἡμᾶς εὐδοκήσαντος, ὁμολογοῦμεν τὴν χάριν, κηρύττομεν τὸν ἔλεον, οὐ κρύπτομεν τὴν εὐεργεσίαν (Εὐχὴ τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ).

Τί δέ πρέπει ὅπως πράξωμεν ἡμεῖς, οἱ χριστιανοὶ τοῦ κα' αἰ., ἵνα κοινωνοὶ καταστῶμεν τῆς τῷ ὄντι ἀνεκτιμήτου αὐτῆς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ καὶ καταξιωθῶμεν τῆς Βασιλείας Αὐτοῦ, *τῆς ἡτοιμασμένης ... ἀπὸ καταβολῆς κόσμου* (Ματθ. 25, 34);

Πάντα ὅσα δυνάμεθα καὶ οφείλομεν ἵνα πράξωμεν εἰς τὴν ζωὴν ἡμῶν εἶναι νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὴν ἀγάπην Αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο σημαίνει ὅπως πιστεύωμεν καὶ ἐξ ὀλοκλήρου ἐμπιστευώμεθα εἰς τὸν Θεόν, ὅπως ἐκπληρῶμεν τὰς εὐαγγελικὰς ἐντολὰς *τὸ ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσον ἀγαθόν* (Ψαλ. 33,15), ὅπως ὦμεν κατὰ τὴν προτροπὴν τοῦ Σωτῆρος *τὸ ἄλλας τῆς γῆς ... καὶ τὸ φῶς τοῦ κόσμου* (Ματθ. 5, 13-14).

Ὡς διὰ τοῦ αὐτεξουσίου καὶ τοῦ ἀναφαιρέτου δικαιώματος ἐπιλογῆς προικισμένος δύναται πᾶς ἄνθρωπος εἴτε νὰ ἀποδεχθῆ τὸν Χριστόν, εἴτε νὰ τὸν ἀπορρίψῃ, νὰ συνταχθῆ μὲ τὸ μέρος τοῦ φωτὸς ἢ νὰ καταβυθισθῆ εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαρτίας, νὰ ζῆσιν κατὰ συνείδησιν ἢ κατὰ *τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου* (Κολ. 2, 20), διὰ τῆς ἀγαθοεργίας νὰ καλλιεργήσῃ ἐντὸς τῆς καρδίας αὐτοῦ παράδεισον ἢ τοῦναντίον, τὸ κακὸν ἐργαζόμενος, ἐνταῦθα, ἐπὶ τῆς γῆς ἤδη εὕρισκόμενος, νὰ δοκιμάζῃ τὰ

βάσανα τῆς κολάσεως. Ἐμμέσως πλὴν σαφῶς, ἕκαστος ἡμῶν καλεῖται εἰς τὴν εὐφροσύνην καὶ τὴν πληρότητα τῆς ζωῆς, ὁμιλῶντας μίαν ἀπλὴν γλῶσσαν, εἰς τὴν εὐτυχίαν, καὶ αὕτη καὶ τοῦτο σημαντικὸν εἶναι νὰ συνειδητοποιῶμεν καὶ κατανοῶμεν, καθίσταται ἀνεπίτευκτος ἄνευ τοῦ Θεοῦ, διότι Οὗτος εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ παντὸς ἀγαθοῦ, Οὗτος εἶναι ὁ Πλάστης καὶ Προνοητής, Οὗτος εἶναι ὁ στοργικὸς Πατήρ, ὁ ἐπιμελὴς Βοηθὸς καὶ Σκεπαστὴς ἡμῶν. Ὡς αὐτεξούσιος ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἐπιλέξῃ τὴν ζωὴν καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ καθ' ὁμοίωσιν, ἀλλὰ ἐπίσης εἶναι ἐλεύθερος εἰς τὸ νὰ ἐπιλέξῃ καὶ μίαν ἄλλην ἄθεον καὶ ἐστερημένην τῆς χάριτος ζωὴν, τὴν εἰς ἀπώλειαν ὁδηγοῦσαν.

Ἴδού, διατί ὁ ποιήσας ἡμᾶς Κύριος, ὥστοςο δὲν σώζει ἡμᾶς ἄνευ τῆς ἡμετέρας συμμετοχῆς. Εἰς συνδυασμὸν τοῦ θείου θελήματος, ὅπερ εἶναι τὸ *ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον* (Ρωμ. 12,2), μετὰ τοῦ, ἂν καὶ ἀτελείου ὄντος, ἀλλὰ ἐπιδιώκοντος τὴν ἀγαθοσύνην ἀνθρωπίνου θελήματος, συνίσταται ἡ ἐγγύησις τῆς ἐπιτυχοῦς ὑφ' ἡμῶν διαβάσεως τῆς ἐπιγείου πορείας. Εἰς τελικὴν ἀνάλυσιν, ἡ αἰώνιος τύχη ἐκάστου ἀνθρώπου ἀποτελεῖ συνέχειαν ἐκείνης τῆς πνευματικῆς καταστάσεως, ἣτις ἦτο χαρακτηριστικὸν αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπὶ γῆς ζωὴν.

Ἐνθυμούμενοι ταῦτα, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ἄς ἐπιδιώκομεν ἵνα ἀποκτήσωμεν *ἀγάπην, χαρὰν, εἰρήνην, μακροθυμίαν, χρηστότητα, ἀγαθοσύνην, πίστιν, πραότητα, ἐγκράτειαν* (Γαλ. 5, 22-23) καὶ τὰς λοιπὰς δωρεὰς τοῦ Πνεύματος. Ἄς πράξωμεν πᾶν τὸ δυνατὸν προκειμένου ἵνα μένωμεν χριστιανοὶ ὄχι μόνον κατ' ὄνομα, ἀλλὰ κατὰ τὸν τρόπο τοῦ ζῆν, κατὰ τὴν στάσιν ἔναντι τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων, τῶν συνεργατῶν καὶ συνυπαλλήλων, ἔναντι ἐκάστου ἀνθρώπου, τοῦ χρεῖαν ἔχοντος τῆς ἡμετέρας συναντιλήψεως καὶ συμμετοχῆς, συμπονοίας καὶ ὑποστηρίξεως.

Κατὰ πάσας τὰς ἡμέρας, ἔτι δὲ μᾶλλον κατὰ τὴν μεγάλην ἑορτὴν ταύτην, καλούμεθα ὅπως δεηθῶμεν ἐνθέρμως *ὑπὲρ τοῦ σύμπαντος κόσμου, εὐσταθείας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, νοσοῦντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν*. Εἶναι λίαν ἐπίκαιρος σήμερον ἡ σπουδαιότης αὐτῶν τῶν αἰτήσεων, διότι αἱ δυνάμεις τοῦ κακοῦ, αἱ τὸν πόλεμον καὶ τοὺς διχασμοὺς θέλουσαι, ἐπιβουλεύονται τὴν Ὁρθοδοξίαν. Σπείρουσιν ἐχθρότητα καὶ μῖσος, χειρίζονται οἰοδήποτε μέσον διὰ τὴν ὑλοποίησιν τῶν ὑπούλων σχεδίων αὐτῶν. Παρὰ ταῦτα πιστεύομεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θεῖα δυνάμει θὰ θραυσθοῦν τὰ *ἀνίσχυρα θράση* τῶν δαιμόνων καὶ τῶν συνεργῶν αὐτῶν. Ὡς κατ' ἐπανάληψιν γέγονε κατὰ τὸ παρελθόν, οὕτως θὰ γίνῃ καὶ κατὰ τὸ παρόν. Ὡς πρὸς τοῦτο πείθει ἡμᾶς ἡ μακραίων πείρα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἰδιαιτέραν εὐγνωμοσύνην ὀφείλω εἰς ὅσους τὴν ποιμαντικὴν αὐτῶν διακονίαν ἀσκοῦσι σήμερον ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Οὐκρανίας, ἐνίοτε ἐπὶ κινδύνῳ τῆς ζωῆς καὶ τῆς σωματικῆς αὐτῶν ἀκεραιότητος ἐξακολουθοῦσιν ἵνα παραμένωσιν ἀφοσιωμένοι εἰς τὴν κανονικὴν Ὁρθοδοξίαν, εἰς ὅσους ἀκολουθοῦσιν ἀφόβως τὴν ὁδὸν τοῦ ὁμολογιακοῦ ἀγῶνος, δοκιμάζουσιν ἐξευτελισμοὺς καὶ θλίψεις ἕνεκεν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Κύριος ἄς συναντιληφθῇ τούτοις τοῖς γενναίοις ὑπερασπισταῖς καὶ ὑπερμάχοις τῆς Ἀληθείας εἰς τὰς δοκιμασίας καὶ εἰς δικαιοσύνην ἄς λογίσῃ τὰς ταλαιπωρίας αὐτῶν.

Ὅ,τι καὶ νὰ γίνῃ εἴμεθα ἠνωμένοι πνευματικῶς. Εἴμεθα ἠνωμένοι διότι ἐξῆλθομεν τῆς μιᾶς βαπτιστικῆς κολυμπήθρας. Εἴμεθα ἠνωμένοι διότι ἀπὸ κοινοῦ συνιστοῦμεν τὸ πλήρωμα τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Εἴμεθα ἠνωμένοι διότι τυγχάνομεν συνδεδεμένοι διὰ τῶν ἀκαταλύτων δεσμῶν τῆς ἐν

Χριστῷ ἀγάπης. Εἴμεθα ἠνωμένοι διότι διαχρονικὰ εἶναι τὰ λόγια τοῦ Σωτῆρος εἰπόντος: «*Ἴδου ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος*» (Ματθ. 28, 20). Διό και δὲν ἔχομεν ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ οὐδὲν νὰ φοβώμεθα, ὅπερ ὑπενθυμίζει ἡμῖν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀναφωνῶν: «*Εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν;*» (Ρωμ. 8, 31). Ἐμπνευσιν ἀντλοῦντες ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπαγγελίας, ζῶμεν και δημιουργοῦμεν, ἀγωνιζόμεθα και ἐπικρατοῦμεν ἐν ὀνόματι Κυρίου, διότι ὡς γράφει ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Πέτρος «*οὐδὲ γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς*» (Πραξ. 4, 12). Δὲν ὑπῆρχε, δὲν ὑπάρχει και οὔτε θὰ ὑπάρξει, ὅπως πιστοποιεῖ ἡ Ἐκκλησία.

Ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ἐπὶ τῆς γῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου και ἕως τοῦδε ἐδόθη πᾶσι τοῖς πιστοῖς ἡ δυνατότης τέκνα τοῦ Ἐπουρανίου Πατρὸς γενέσθαι διότι, ὅπως ἰσχυρίζεται ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, νῦν οὐκέτι εἴμεθα ζένοι και πάροικοι, ἀλλὰ ... οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ (Ἐφ. 2, 19). Και τοῦτο σημαίνει ὅτι πάντες εἴμεθα τέκνα Αὐτοῦ, και ἐν Τούτῳ και διὰ Τούτου συγγενεῖς και οἰκεῖοι ἀλλήλων.

Εἰς τὰς ἱεράς ἀκολουθίας και ἱεροτελεστίας τῆς Ἐκκλησίας, ἣτις εἶναι τόπος συναντήσεως τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Πλάστου αὐτοῦ, ἡμιαποκαλύπτεται ἡμῖν τὸ καταπέτασμα τῆς αἰωνιότητος και ἐνταῦθα πλέον, ἐπὶ τῆς γῆς, προσφέρεται ἡ πρόγευσις τοῦ μέλλοντος πληρώματος τοῦ γίνεσθαι, ὅταν κατὰ τὴν Ἁγία Γραφή ἔσται ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν (Α' Κορ. 15, 28), και ὅταν οὐδεὶς και οὐδὲν *δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ* (Ρωμ. 8, 39), και ἀπὸ τῆς χαρᾶς τῆς μετὰ Τούτου ἐπικοινωνίας, ὅταν *ἐξαλείψῃ ... ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων, και ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι ... ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον* (Ἀποκ. 21, 4).

Κηρύσσουσα τὴν χαρμόσυνον εἶδησιν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Σωτῆρος εἰς τὸν κόσμον τοῖς ἀνθρώποις ἡ Ἐκκλησία ὡς φιλότεκνος μήτηρ καλεῖ πάντας ἵνα πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστὸν και ζήσωσι κατὰ τὴν διαθήκην Αὐτοῦ, ὅπως καταστῶμεν κληρονόμοι τῆς αἰωνίου μακαριότητος. Ἐπ' ἀληθείας ἦλθε ὁ Κύριος ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα ἡμᾶς ἀναγάγῃ εἰς τὸν οὐρανόν. Οὗτος προτείνει διαχρονικῶς τοῖς ἀνθρώποις ἵνα ἀκολουθήσωσι τὴν ὁδὸν τῆς πνευματικῆς-ἠθικῆς μεταμορφώσεως, ἣτις ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν εὐαγγελικῶν ἐντολῶν, διὰ τῆς ἐκουσίου συνεργίας τοῦ ἀνθρώπου και τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς συνδρομῆς τῆς χάριτος Αὐτοῦ, τῆς ἐν τοῖς Μυστηρίοις τῆς Ἐκκλησίας καταπεμπομένης.

Και ἐὰν εἰς τὰς ἀμοιβαίας σχέσεις μετὰ τῶν ἀνθρώπων, εἰς τὰς καθημερινὰς ὑποθέσεις και φροντίδας διδασκώμεθα ἵνα ἔχομεν ὡς γνώμονα τὰ θεῖα θεσπίσματα, πολλὰ θὰ ἀλλάξωσιν οὐχὶ μόνον ἐντὸς ἡμῶν, ἀλλὰ και πέριξ ἡμῶν: ἡ ζωὴ τῶ ὄντι θὰ νοηματοδοτηθῇ, θὰ πληρωθῇ γνησίας χαρᾶς και εὐτυχίας.

Ἄς γίνωμεν ἀντάξιοι τοῦ χριστιανικοῦ ἀξιώματος και τῆς κλήσεως. Ἄς ἀκολουθήσωμεν τὴν βιοτικὴν πορείαν μετὰ στερῆρᾶς πίστεως και ἀκλονήτου ἐλπίδος ἐπὶ τὴν ἄνωθεν συναντίληψιν, χαιρόμενοι νέαν ἡμέραν και νέαν εὐκαιρίαν ἵνα ἀγαθοεργήσωμεν, ἀγαπήσωμεν τοὺς πλησίον και εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων ... τῷ Θεῷ (Ἐφ. 5, 20), ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ και προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Χρόνια πολλὰ εἰς πάντας ὑμᾶς, ἀγαπητοί μου, διὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων!

**ὁ Μόσχας καὶ Πασῶν τῶν Ῥωσιῶν
Κύριλλος**

Χριστούγεννα, Μόσχα
2024 / 2025